

Kosovo
Local
Government
Institute

Nevoja për Rishikim të Decentralizimit në Ballkanin Perëndimor:

Rasti i BiH, SHQ, MA, KR dhe RKS

Besnik Tahiri

Drejtore Ekzekutive

Instituti Kosovare për Qeverisje Lokale (KLGI)

Shkup, Republika e Maqedonisë

Hotel Kontinental

26–27 nëntor 2015

Sfidat dhe Prespektiva

- ▶ Kapaciteti Financiar – diferenca ekonomike në mes komunave urbane dhe rurale
- ▶ Kapaciteti administrativ
- ▶ Zhvillimi i barabartë rajonal
- ▶ Investimet kapitale
- ▶ Kycja e qytetarëve në procesin e vendim–marrjes

KOSOVA

- ▶ Komuna: 38
- ▶ Qeverisja: një-shkallëshe
 - Qendrore
 - Lokale

MAQEDONIA

- ▶ **Komuna: 85**
- ▶ **Qeverisja: një-shkallëshe**
 - Qendrore
 - Lokale
 - (Regjione Administrative)

Sfidat dhe Prespektiva

- ▶ Qasja Politike dhe etnike
- ▶ Mungesa e kapaciteteve financiare, teknike, administrative dhe operative
- ▶ Mos-koordinimi me ministritë e linjes dhe aktorët e tjerë qeverisës (Komunikimi ndër institucional)
- ▶ Strukturat paralele

KROACIA

- ▶ Komuna: 429
- ▶ Qytete: 127
- ▶ Qarqe: 21
- ▶ Njësi nën-kombëtare: 576
- ▶ Qeverisja:
 - Qendror
 - Lokal
 - Regjional

- ▶ Procesi i decentralizimit në Republikën e Kroacisë ka filluar në vitin 2001
- ▶ Republika e Kroacisë ka ruajtur nivelin e decentralizuar bazuar në modelin e Eduard Kardel
- ▶ Sistemi i qeverisjes lokale është nënshkruar dhe ka përfshirë të gjitha rekomandimet e kartës evropiane.
- ▶ Ky sistem është i përkushtuar në Kushtetutën e Republikës së Kroacisë.

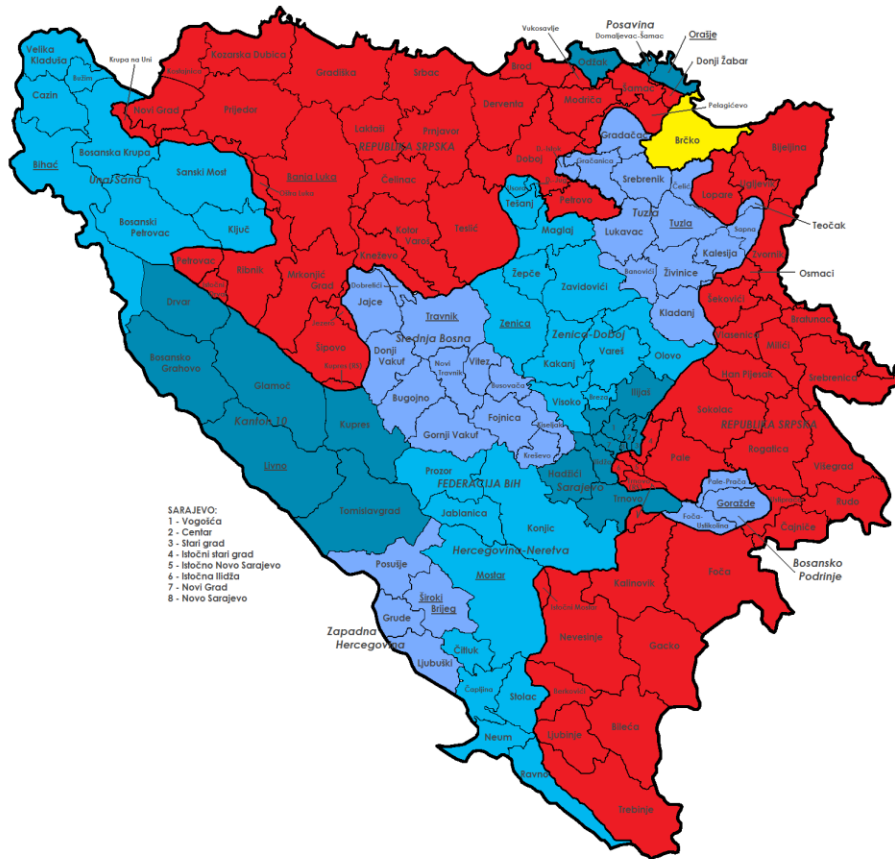

Sfidat dhe Prespektiva

- ▶ Rritja e besimit publik
- ▶ Ballafaqimi me BE-në për reduktimin e nivelit të shpërndarë të njësive qeverisëse
- ▶ Progres të madh në ofrimin e shërbimeve
- ▶ Integrimi i komuniteteve

BOSNJA DHE HERCEGOVINA

- ▶ Kantonet e Federatës së BeH: 10
- ▶ Komunat e Federatës së BeH: 79
- ▶ Rajonet e Republikës Serbe: 7
- ▶ Komunat e Republikës Serbe: 63

- ▶ Shteti i Bosnje dhe Hercegovinës sipas marrëveshjes së Daytonit të vitit 1995, është i ndarë në dy entitete, dhe secili entitet ka asociacionin e vetë të Komunave.
- ▶ Bosnja dhe Hercegovina është ndarë në nivelin e parë në Federatën e Bosnjës dhe Hercegovinës dhe Republikën Serbe, në nivelin e dytë në kantone dhe rajone dhe në nivelin e tretë në komuna.
- ▶ Federata e Bosnje dhe Hercegovinës ka krijuar Aleancën e Komunave dhe Qyteteve e cila është një organizatë e pavarur e qyteteve dhe komunave të lidhura në mënyrë vullnetare në këtë federatë, e themeluar në mënyrë që të zhvillojnë vetëqeverisjen lokale dhe mbrojtjen e interesave të tyre të përbashkëta.
- ▶ Aleanca u formua me 29.05.2002 në Mostar. Dokumenti i formimit të Aleancës mori 54 nënshkrime nga antarët.

Sfidat dhe Perspektivat

- ▶ Qysh nga Marrëveshja e Dejtonit është kontestuar decentralizimi dhe rajonalizimi
- ▶ Kapacitetet Menaxheriale
- ▶ Burimet financiare
- ▶ Mekanizma të prioritizimit

SHQIPËRIA

HARTA E SHQIPËRISE ME 61 BASHKI
1:800,000

- ▶ Rajone: 12
- ▶ Bashki: 61
- ▶ Njësi Administrative: 373
- ▶ Qeverisja:
 - Qendrore
 - Rajonale (Funksionale)
 - Bashkiake

- ▶ Reforma administrativo–territoriale ka filluar në vitin 2013
- ▶ Ka qenë një proces i analizave të hollësishme përmes zonave funksionale
- ▶ Ka kaluar në një debat të gjërë publik, politik dhe profesional
- ▶ Shtyrja nga nevoja për organizim të mirëfilltë në ngritjen e cilësisë së shërbimeve

Sfidat dhe Prespektivat

- ▶ Debatimi politik
 - Prekja e interesave të grupeve politike dhe individuale
- ▶ Mos-përcjellja me legjislacion të ri bazuar në ri-organizim
- ▶ Zgjedhjet me një sistem të ri
- ▶ Rritja e cilësisë së shërbimeve dhe ulja e kostos
- ▶ Fuqizimi i qeverisjes vendore, qytetarëve dhe komuniteteve
- ▶ Rritja e efikasitetit dhe mirëqenies në nivel vendor

Aspektet Krahase

- ▶ **Kosovë, Maqedoni, Bosnje e Hercegovinë** – (decentralizim politik i shtyrë në rehabilitimin e konflikteve – Dejtoni, Marrëveshja e Ohrit, Pakoja e Ahtisarit)
- ▶ Nuk ka ardhur si nevojë e efikasitetit të qeverisjes lokale por si nevojë e akomodimit të komuniteteve (pa analizë dhe pa një udhë-rrëfyes të qartë për qeverisje lokale efikase)
- ▶ Nuk kanë arritur ti adresojnë problemet substanciale në rritjen e efikasitetit në nivel lokal.
- ▶ Komunikimi ndër-institucional ka hendeqe të mëdha

Aspektet Krahase

- ▶ **Kroaci** – Kanë ruajtur nivelin e decentralizuar të shërbimeve sipas modelit të Eduard Kardel. Megjithatë, ka përfshirë të gjitha rekomandimet e kartës Evropiane
- ▶ Për dallim nga vendet tjera të rajonit, Kroacia ka arritur progres në avancimin e qeverisjes lokale (mirëqenies dhe zhvillimit ekonomik)
- ▶ Anëtare e BE-së

Aspektet Krahase

- ▶ **Shqipëria** – Procesin e reformës e ka nisur nga nevoja për funksionalitet
- ▶ Ka ndërmarrë reforma substanciale në avancimin e qeverisjes vendore
- ▶ Krahëuar me vendet e regjionit (Kosova, Maqedonia, Bosnja e Hercegovina), në Shqipëri, procesi i reformës ka ndodhur bazuar në analiza të thella të procesit

Rruga Përpara

- ▶ Vendet e regjionit duhet të mësojnë nga praktika e njëra tjetrës në procesin e reformës
- ▶ Procesi i reformës duhet të kalojë nga procesi politik në atë funksional (Kosovë, Maqedoni, Bosnje e Hercegovinë)
- ▶ Duhet të shtohet komunikimi ndër-institucional për avancimin e procesit të decentralizimit dhe reformës së qeverisjes lokale

FALEMINDERIT
www.klgi-ks.com

